

Predicting the Psychological Well-Being of Children of Divorce Based on Components of Parenting with the Mediation of Personality Traits of the Guardian

Fatemeh Shafieiyan¹, Niloofar Mikaeili^{2*}, Mohammad Narimani³

1- M.A Student in General Psychology, Department of Psychology, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran

2- Professor, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Researcher, Ardabil University, Ardabil, Iran.

3- Professor, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Researcher, Ardabil University, Ardabil, Iran.

Corresponding author: Niloofar Mikaeili, Professor, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Researcher, Ardabil University, Ardabil, Iran.

Email: nmikaeili@uma.ac.ir

Received: 11 Jan 2024

Accepted: 15 March 2024

Abstract

Introduction: Most of the children involved with mental health problems come from broken families. Therefore, the aim of the current study is to predict the psychological well-being of divorced children based on Components of parenting with the mediation of the guardian's personality traits.

Methods: The research method is descriptive-correlation. The statistical population includes primary school students (second, third, fourth, fifth and sixth grades) of Qom province in the academic year of 2022-2023 whose parents were separated. The sample group included 200 students (100 girls, 100 boys). The samples were selected by multi-stage random sampling method. Divorced children participating in the study completed the "Psychological Well-Being Scale (Children's form)" and the "Alabama Parenting Questionnaire". As well as the "NEO Five-Factor Inventory" by the guardian parent of each child was answered. The validity of the instruments was measured using confirmatory factor analysis and reliability by internal consistency method by calculating Cronbach's alpha coefficient. After completing the questionnaires, the data were analyzed using the structural equation model method using SPSS v. 26 and Lisrel 8.8.

Results: Based on the fit indices, the proposed model has a good fit ($\chi^2/df = 1.64, 2.64, CFI=0.97, NFI=0.96, RMSEA=0.056$). Also, the results showed the components of parenting with psychological well-being. Divorced children have a direct, positive and significant correlation ($P < 0.01$). Also, the personality traits of the guardian parent between the components of parenting and the psychological well-being of divorced children have a positive and significant mediating role ($P < 0.01$).

Conclusions: Components of parenting increases the psychological well-being of divorced children directly and indirectly through the personality traits of the guardian parent. Therefore, it is suggested that educational authorities hold workshops and training programs to teach the parenting, sometimes raise parents and try to improve the psychological well-being of students.

Keywords: Psychological Well-Being, Perceived Parenting, Personality Traits of Parents, Children of Divorce.

پیش بینی بهزیستی روانشناختی کودکان طلاق بر اساس مولفه های والدگری با میانجیگری ویژگی های شخصیتی والد سرپرست

فاطمه شفیعیان^۱، نیلوفر میکائیلی^{۲*}، محمد نریمانی^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

۲- استاد، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

۳- استاد، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

نویسنده مسئول: نیلوفر میکائیلی، استاد، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
ایمیل: nmikaeli@uma.ac.ir

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۲/۲۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۰/۲۲

چکیده

مقدمه: اغلب کودکان درگیر با مشکلات مربوط به سلامت روان از خانواده های از هم فرو پاشیده اند. لذا هدف پژوهش حاضر پیش بینی بهزیستی روانشناختی کودکان طلاق بر اساس مولفه های والدگری با میانجیگری ویژگی های شخصیتی والدسرپرست می باشد.

روش کار: روش پژوهش از نوع توصیفی- همبستگی است. جامعه آماری شامل دانش آموزان مقطع ابتدایی (پایه دوم، سوم، چهارم، پنجم و ششم) استان قم در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ که والدین آن ها از هم جدا شده بودند. گروه نمونه شامل ۲۰۰ دانش آموز (۱۰۰ دختر، ۱۰۰ پسر) بودند. نمونه ها به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شدند. کودکان طلاق شرکت کننده در پژوهش "مقیاس بهزیستی روانشناختی (فرم کودکان)" (Psychological Well-Being Scale (for Children)) و "پرسشنامه والدگری آلاباما" (Alabama Parenting Questionnaire) را تکمیل کردند. همچنین "سیاهه پنج عاملی نئو" (NEO Five-Factor Inventory) توسط والد سرپرست هر یک از کودکان پاسخ داده شد. روایی ابزارها با استفاده از تحلیل عاملی تاییدی و پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ اندازه گیری شد. پس از تکمیل پرسشنامه ها، داده ها به روش الگوی معادلات ساختاری و با استفاده از نرم افزار اس پی اس نسخه ۲۶ و نرم افزار لیزرل نسخه ۸/۸ انجام گرفت.

یافته ها: الگوی پیشنهادی بر اساس شاخص های برازندگی از برازش مطلوب برخوردار است ($CFI = 0.97$, $\chi^2/df = 1/64$). همچنین نتایج نشان داد مولفه های والدگری با بهزیستی روانشناختی کودکان طلاق همبستگی مستقیم، مثبت و معنادار دارد ($P < 0.01$) همچنین ویژگی های شخصیتی والدسرپرست بین مولفه های والدگری و بهزیستی روانشناختی کودکان طلاق به طور مثبت و معنادار نقش میانجی دارد ($P < 0.01$).

نتیجه گیری: مولفه های والدگری به صورت مستقیم و به صورت غیر مستقیم به واسطه ویژگی های شخصیتی والد سرپرست سبب افزایش بهزیستی روانشناختی کودکان طلاق می شود. لذا پیشنهاد می شود مسئولان تربیتی و آموزشی با برگزاری کارگاه ها و برنامه های آموزشی با آموزش والدگری، آگاهی والدین را بالا برده و در جهت بهبود بهزیستی روانشناختی دانش آموزان بکوشند.

کلیدواژه ها: بهزیستی روانشناختی کودکان، والدگری، ویژگی های شخصیتی، کودکان طلاق.

خانواده یکی از مهم ترین عامل انتقال فرهنگ و پایه اساسی جامعه است که در وضعیت های گوناگون در تأثیر گذاری و نفوذ متقابل با کل جامعه می باشد، لذا در فرهنگ ایران عامل کمال بخشی، آرامش و بالندگی فرزندان است و مهم ترین عامل متلاشی شدن این بنیاد ارزشمند متارکه یا طلاق است (۱). طلاق روشی قانونی است که به اتمام یک ازدواج قانونی منجر می شود (۲)، و روندی است که با تجربه آشفتگی عاطفی هر دو زوج شروع می شود و با تلاش برای حل مشکلات زناشویی، از طریق جدایی با شروع نقش های جدید و انتخاب سبک زندگی متفاوت خاتمه می یابد (۳). علیرغم همه تلاش هایی که برای مداخله در طلاق انجام می شود، بسیاری از فرزندان، طلاق والدین را تجربه می کنند (۴). طلاق برای فرزندان مشکلات عدیده ای به دنبال دارد، فرزندان دارای یک والد، ناخودآگاه درگیر تعارض هایی میگردند که نه توانایی درک آن را دارند و نه تحمل پذیرفتن و کنار آمدن با آن ها را به علاوه فرزندان درگیر چنین مسئله ای نیازهایی خاصی دارند و در معرض مشکلات روانی و اجتماعی زیادی قرار می گیرند (۵). جدایی والدین تأثیرات کوتاه مدت و بلندمدتی در زمینه های سلامت روان، اقتصادی، اجتماعی و فردی برای بزرگسالان و کودکان در پی دارد و بر نحوه روابط، پذیرفتن نقش های جدید و دیدگاه فرزندان موثر می باشد (۶). طبق پژوهش سلیمانی و همکاران مشخص شد که فرزندان پس از طلاق والدین دچار علائم بسیار زیادی مانند ناامیدی، یأس، افسردگی، عدم مسئولیت پذیری، ضعف روانی و تمایل به سرزنش خود می شوند که این علائم اگر شدید باشند می تواند به عنوان یک اختلال روانی همچون افسردگی شدید، حالت هیستریک، هیپوکندریا و حتی پارانوئید باعث از همگسیختگی این کودکان شود (۷).

از عمده مشکلاتی که خانواده های طلاق، بخصوص کودکان خانواده های در معرض طلاق را تهدید می کند بر هم خوردن بهزیستی روانشناختی است. مددی و همکاران طی پژوهشی نشان داده اند این کودکان نسبت به دیگر کودکان از نظر عاطفی و رفتاری مشکلات بیشتری دارند و از بهزیستی روانشناختی کم تر رنج می برند (۸). بهزیستی روانشناختی بخشی از بعد روانشناختی زندگی می باشد که به عنوان ادراک فرد از زندگی در زمینه های کنش هیجانی، کارکرد روانی و جنبه های سلامت روانی تعریف شده

است (۹). بعلاوه، بهزیستی روانشناختی همبستگی مستقیمی با سطح پایین افسردگی، اضطراب و مشکلات روانشناختی دارد (۱۰). Ryff & Keyes شش عامل چیرگی بر محیط، رشد فردی، دارای هدف بودن در زندگی، پذیرش خویشتن، پیروی از خود و ارتباط مثبت را به عنوان مؤلفه های شکل دهنده بهزیستی روانشناختی عنوان کردند (۱۱). مطالعاتی که در زمینه وضعیت بهزیستی روانشناختی کودکان طلاق انجام شده است، بیانگر این مطلب هستند که فرزندان طلاق در مقایسه با کودکان خانواده های عادی اغلب از سطوح پایین تر بهزیستی روانشناختی و تعارضات عاطفی، کارکردی و فیزیکی بیشتری برخوردارند. به عنوان مثال Sun & Zhao دریافتند افسردگی، اضطراب جدایی، مشکلات تغذیه، مشکلات خواب، انزوای طلبی، ناسازگاری، پرخاشگری، افت عملکرد تحصیلی، تعارضات رفتاری، مشکلات با همسالان و مشکلات اضطرابی و بهزیستی روانشناختی پایین از جمله آسیب های طلاق برای فرزندان می باشد (۱۲).

یکی از متغیرهایی که ممکن است بر بهزیستی روانشناختی کودکان تأثیرگذار است والدگری می باشد. والدگری شامل باورها، نگرش ها و رفتارهای والدین است (۱۳). در واقع شیوه تربیتی والدین یا فرزندپروری متغیری است که شامل رفتارهای مخصوصی است که می تواند به تنهایی تأثیرات بسیار زیادی بر فرزندان داشته باشد، در نهایت بر بهزیستی روانی فرزندان تأثیری گذارند (۱۴). در مراحل اولیه زندگی ارتباط عاطفی والد-کودک اثر جبران ناپذیری در مراحل بعدی زندگی دارد، به طوری که اکثر اختلالات دوران بزرگسالی ریشه در دوران کودکی دارد (۱۵).

والدگری یا فرزندپروری فرایند مشکل و پیچیده ای می باشد که دربردارنده رفتارهای خاصی است که اگرچه به تنهایی عمل میکنند نهایتاً بر بهزیستی روانشناختی فرزندان تأثیر می گذارند (۱۴). مطالعات نشان داده اند که سبک فرزندپروری والدین با نظر کودکان در مورد رابطه با والدین تفاوت دارد (۱۶) و برداشت کودکان از این رابطه بسیار بااهمیت است (۱۷). Shek به بررسی کارکرد خانواده با بهزیستی روانشناختی، سازگاری آموزشی و تحصیلی و تعارضات رفتاری کودکان چینی پرداخته است نتایج این پژوهش نشان می دهد کودکانی که کارکرد خانواده خود را خوب گزارش کرده اند از مشکلات سلامت روانی و تعارضات رفتاری کمتر و عملکرد تحصیلی بهتر برخوردارند (۱۸).

یکی دیگر از متغیرهای مرتبط با بهزیستی روانشناختی،

ویژگی های شخصیتی است. شخصیت هر فرد، طریقه رفتار و عمل وی را مشخص می سازد بنابراین نحوه ارتباط والد-فرزند و روش فرزندپروری والدین که مجموعه ای از رفتار و عمل والدین نسبت به فرزندان خود می باشد نیز متاثر از ویژگی های شخصیتی آن ها می باشد (۱۹). از نظر Allport شخصیت یعنی «جمعی از کنش ها و طرز تفکر شخص در زندگی که با خصوصیت بی مانند بودن، پایداری و قابل پیش بینی بودن، مشخص می شود (۲۰). شخصیت، مجموعه ی فعال و پویایی در فرد است و دربردارنده گروهی از نظام های روانی- جسمانی است که تعیین کننده کنش و تفکر او است. پژوهش ها بیانگر این مطلبند که ویژگی های شخصیتی والدین تأثیر پایدار در سازش یافتگی و بهزیستی روانی کودکان دارند (۲۱). Amianto و همکاران نشان دادند عدم بلوغ شخصیتی مادران با بی کفایتی و افسردگی در دختران ارتباط داشت، بعلاوه پدران که شخصیتی انفجاری داشتند با ناپختگی شخصیتی دخترانشان، اختلال خوردن و سلامت روانی پایین آن ها ارتباط داشتند (۲۲). Abster و همکاران، طی پژوهشی نشان دادند که عامل های روان رنجوری والدین نقش و سهم قابل توجهی در پیش بینی اختلالات روانی کودکان دارد همچنین نتایج نشان داد، پدران، مادران و کل والدین بررسی شده از لحاظ شخصیتی در به وجود آمدن ویژگی های شخصیتی فرزندان نقش بسزایی دارند (۲۳).

آمار روبه افزایش طلاق و همچنین افزایش تعداد کودکانی که شاهد طلاق والدین خود هستند اهمیت توجه به این کودکان را چندین برابر می کند زیرا در کشمکش طلاق کودکان نسبت به سایر اعضا در معرض آسیب بیشتری قرار دارند. از این رو بررسی ها و مطالعات بیشتر که به کاهش آسیب ها کمک شایانی می کند ضرورت دارد. لذا پژوهش حاضر با هدف تعیین بهزیستی روانشناختی کودکان طلاق براساس والدگری با میانجیگری ویژگی های شخصیتی والد سرپرست در سال ۱۴۰۲ صورت گرفت.

روش کار

این پژوهش از نوع توصیفی - همبستگی می باشد. جامعه آماری پژوهش دربرگیرنده دانش آموزان مقطع ابتدایی (پایه دوم، سوم، چهارم، پنجم و ششم) استان قم که والدینشان از هم جدا شدند و در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ مشغول به تحصیل بودند، می باشد. طبق نظر Kline تعداد نمونه

معمولی در مطالعاتی که از معادلات ساختاری استفاده می شود حدود ۲۰۰ مورد است (۲۴). نسبت محافظه کارانه تر ۱۰ مشاهده به ازای هر متغیر مستقل را پیشنهاد نموده اند (۲۵). با توجه به نکات ذکر شده و با در نظر گرفتن تعداد متغیرها در پژوهش حاضر تعداد نمونه ۲۰۰ تن در نظر گرفته شد. پس از تعیین تعداد نمونه، با استفاده از نمونه گیری خوشه ای چندمرحله ای نمونه ها از جامعه مورد نظر انتخاب شدند.

به این ترتیب که از ۴ ناحیه آموزش و پرورش استان قم، ۲ ناحیه (ناحیه ۱ و ۳) با روش نمونه گیری تصادفی ساده به روش قرعه کشی از بین ۴ ناحیه انتخاب شد. ناحیه ۱ آموزش و پرورش استان قم بالغ بر ۱۴۵ مدرسه ابتدایی دخترانه و پسرانه و ناحیه ۳ آموزش و پرورش استان قم بالغ بر ۱۳۰ مدرسه ابتدایی دخترانه و پسرانه دارد، که ناحیه ۱ و ۳ آموزش و پرورش شهر قم در کل دارای ۲۷۵ مدرسه ابتدایی دخترانه و پسرانه دارد. سپس از هر ناحیه (ناحیه ۱ و ۳) ۳۰ مدرسه ابتدایی دخترانه و پسرانه با روش نمونه گیری تصادفی ساده به روش قرعه کشی انتخاب شد، که از ناحیه ۱ و ۳ آموزش و پرورش شهر قم جمعاً ۶۰ مدرسه ابتدایی دخترانه و پسرانه انتخاب شد.

از هر مدرسه با کمک مسولین کودکان طلاق ۸ تا ۱۲ سال که در آن مدرسه مشغول به تحصیل بودند شناسایی شدند، که جمعاً از بین مدارس انتخاب شده ۲۰۰ کودک طلاق (۱۰۰ دختر و ۱۰۰ پسر) شناسایی و با روش نمونه گیری تصادفی ساده به روش قرعه کشی انتخاب شدند و در پژوهش حاضر شرکت کردند. به دلیل اینکه ابزارهای استفاده شده در این پژوهش پرسشنامه بوده و لازم به سواد خواندن و نوشتن داشت لذا نمونه گیری بین دانش آموزان پایه اول دبستان انجام نگرفت و نمونه ها از بین دانش آموزان پایه دوم، سوم، چهارم، پنجم و ششم دبستان انتخاب شدند.

معیارهای ورود به پژوهش با توجه به هدف پژوهش حاضر شامل دانش آموز در حال تحصیل در یکی از پایه های دوم، سوم، چهارم، پنجم و ششم مقطع ابتدایی باشد، دامنه سنی بین ۸ تا ۱۲ سال، کودک با یکی از والدین زندگی کند، تمایل و رضایت به شرکت در پژوهش توسط کودک و والد سرپرست بود. معیارهای خروج شامل وجود مشکلات جسمانی اعم از ناتوانی در خواندن یا نوشتن، بیمار بودن و نداشتن هرگونه آمادگی برای شرکت در پژوهش، پرکردن

فاطمه شفیعیان و همکاران

نتایج ۶ زیرمقیاس را تایید کرد. همچنین پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ برای نمونه های فوق، $0/83$ گزارش شد (۲۷).

عمرانیان و کوروش نیا به منظور بررسی روایی ملاکی به روش روایی همزمان «مقیاس بهزیستی روانشناختی (فرم کودکان)» روی ۴۱۷ دانش آموز پایه پنجم و ششم شهر شیراز با «شاخص بهزیستی شخصی دانش آموزان مدرسه» (Personal Wellbeing Index-School Children) بررسی و ضریب همبستگی $0/51$ گزارش شد. همچنین پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق، برای زیر مقیاس ها به ترتیب برابر است با چیرگی بر محیط $0/60$ ، رشد فردی $0/51$ ، دارای هدف بودن در زندگی $0/42$ ، پذیرش خویشتن $0/80$ ، پیروی از خود $0/50$ و ارتباط مثبت با دیگران $0/58$ ، گزارش شد. ثبات به روش بازآزمایی روی ۸۰ تن از دانش آموزان و به فاصله ۲۰ روز بررسی و $0/67$ گزارش شد. ضریب ثبات به روش باز آزمایی برای زیر مقیاس ها به ترتیب برابر بود با چیرگی بر محیط $0/61$ ، رشد فردی $0/66$ ، دارای هدف بودن در زندگی $0/46$ ، پذیرش خویشتن $0/76$ ، پیروی از خود $0/32$ و ارتباط مثبت با دیگران $0/58$ ، گزارش شد (۲۸). در پژوهش سپنتا و عابدی به منظور بررسی روایی به روش تحلیل عاملی تاییدی «مقیاس بهزیستی روانشناختی (فرم کودکان)» روی ۳۰۰ دانش آموز ۱۲-۸ سال شهر اصفهان بررسی و نتایج ۶ زیرمقیاس را تایید کرد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق، برای زیر مقیاس ها به ترتیب شامل با چیرگی بر محیط $0/76$ ، رشد فردی $0/70$ ، دارای هدف بودن در زندگی $0/70$ ، پذیرش خویشتن $0/83$ ، پیروی از خود $0/90$ ، و ارتباط مثبت با دیگران $0/73$ ، می باشد (۲۹).

«پرسشنامه والدگری آلاباما» (Alabama Parenting Questionnaire) توسط Frick در سال ۱۹۹۷ در آلمان به منظور سنجش رفتاری والدین ساخته شده است (۳۰). این پرسشنامه دارای ۵۱ عبارت و ۶ مولفه می باشد که شامل مولفه والدگری مثبت (positive parenting) (عبات های ۱، ۳، ۵، ۷، ۹، ۱۱، ۱۲، ۱۵، ۱۸، ۱۹، ۲۳، ۲۵، ۲۷، ۲۸، ۳۱، ۳۴، ۳۶، ۴۹)، تنبیه بدنی (corporal punishment) (عبات های ۴، ۳۰، ۳۳، ۴۰، ۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۷، ۴۸، ۵۰، ۵۱)، مشارکت پدر (fathers involvement) (عبات های ۲، ۶، ۱۰، ۱۳، ۱۶، ۲۰، ۳۵)، اطلاع (notification) (عبات های ۱۴، ۲۶، ۲۹)، اقتدار (authority)

ناقص ابزارها به گونه ای که بیش از ۲۰ درصد از عبارت های یک ابزار بدون پاسخ باشد و یا به همه عبارت ها پاسخ یکسان داده باشد و منصرف شدن از شرکت در پژوهش به دلیل عدم تمایل به همکاری یا دلایل شخصی آزمودنی بود که به صورت خودگزارشی بررسی شد. در پژوهش حاضر برای جمع آوری داده ها از ابزارهای زیر استفاده شد.

«مقیاس بهزیستی روانشناختی» (فرم کودکان) Psychological Well-Being Scale (Children's Form) این مقیاس دارای ۳۷ عبارت می باشد که توسط Oprea و همکاران در سال ۲۰۱۸ در کشور هلند، برای کودکان ۸ تا ۱۲ سال تهیه شده است (۲۶). این مقیاس دربردارنده ۶ زیرمقیاس است: چیرگی بر محیط (environmental mastery) (عبات های ۱ تا ۷)، رشد فردی (personal growth) (عبات های ۸ تا ۱۲)، دارای هدف بودن در زندگی (purpose in life) (عبات های ۱۳ تا ۱۷)، پذیرش خویشتن (self-acceptance) (عبات های ۱۸ تا ۲۲)، پیروی از خود (autonomy) (عبات های ۲۳ تا ۲۷) و ارتباط مثبت با دیگران (positive relations with others) (عبات های ۲۸ تا ۳۷) می باشد. پاسخ ها به شیوه طیف لیکرت ۴ درجه ای از بله بسیار موافقم (نمره ۴)، بله موافقم (نمره ۳)، خیر مخالفم (نمره ۲) و خیر بسیار مخالفم (نمره ۱) نمره گذاری می شوند. عبارت های ۲۹، ۳۰، ۳۴ و ۳۵ به صورت معکوس نمره گذاری می گردند. در این ابزار حداقل نمره ۳۷ و حداکثر نمره ۱۴۸ است و بدست آوردن نمره بالاتر به معنای بهزیستی روانشناختی بیشتر است. نمره ۳۶ تا ۵۴ نشان دهنده نداشتن بهزیستی روانشناختی، نمره ۵۵ تا ۸۹ نشان دهنده بهزیستی روانشناختی پایین، نمره ۹۰ تا ۱۲۵ نشان دهنده بهزیستی روانشناختی خوب و نمره ۱۲۶ تا ۱۴۸ نشان دهنده بهزیستی روانشناختی بالا می باشد.

در پژوهش Oprea و همکاران روایی سازه به روش تحلیل عاملی تاییدی «مقیاس بهزیستی روانشناختی (فرم کودکان)» بر روی ۱۵۷ کودک رتردام (Rotterdam) هلند بررسی و نتایج ۶ زیرمقیاس را تایید کرد. سپس پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ برای نمونه های فوق، $0/80$ گزارش شد (۲۶). در پژوهش Merfat و همکاران روایی سازه به روش تحلیل عاملی تاییدی «مقیاس بهزیستی روانشناختی (فرم کودکان)» بر روی ۶۰ کودک شهر شبین الکوم (Shebin Elkum) کشور مصر بررسی و

«سیاهه پنج عاملی نئو» (NEO Five-Factor Inventory) این سیاهه توسط Costa & McCrae در سال ۱۹۹۸ در اوکراین با ۶۰ عبارت ساخته شده است (۳۵). ابزار حاوی ۵ عامل اصلی شخصیت شامل روان رنجوری خویی (neuroticism) (عبارت های ۱، ۶، ۱۱، ۱۶، ۲۱، ۲۶، ۳۱، ۳۶، ۴۱، ۴۶، ۵۱، ۵۶)، برون گرایی (extraversion) (عبارت های ۲، ۷، ۱۲، ۱۷، ۲۲، ۲۷، ۳۲، ۳۷، ۴۲، ۴۷، ۵۲، ۵۷)، تجربه پذیری (openness) (عبارت های ۳، ۸، ۱۳، ۱۸، ۲۳، ۲۸، ۳۳، ۳۸، ۴۳، ۴۸، ۵۳، ۵۸)، توافق پذیری (agreeableness) (عبارت های ۴، ۹، ۱۴، ۱۹، ۲۴، ۲۹، ۳۴، ۳۹، ۴۴، ۴۹، ۵۴، ۵۹) و وظیفه شناسی (conscientiousness) (عبارت های ۵، ۱۰، ۱۵، ۲۰، ۲۵، ۳۰، ۳۵، ۴۰، ۴۵، ۵۰، ۵۵، ۶۰) می باشد. پاسخ ها براساس طیف لیکرت در یک مقیاس ۵ نمره ای از کاملاً مخالفم (نمره صفر)؛ مخالفم (نمره ۱)؛ نظری ندارم (نمره ۲)؛ موافقم (نمره ۳)؛ تا کاملاً موافقم (نمره ۴) تنظیم شده است. عبارت های ۱، ۳، ۸، ۹، ۱۲، ۱۴، ۱۵، ۱۸، ۲۳، ۲۴، ۲۷، ۲۹، ۳۰، ۳۳، ۳۸، ۳۹، ۴۲، ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۸، ۵۴، ۵۵، ۵۷ به صورت معکوس نمره گذاری می شوند. حداقل نمره در این ابزار برای هر مولفه صفر و حداکثر نمره ۴۸ است و نمره بالاتر در هر مولفه به معنای سطح بالاتری از آن صفت و ویژگی است. در پژوهش McCrae و همکاران روایی سازه به روش تحلیل عاملی تاییدی «سیاهه پنج عاملی نئو» روی ۶۳۵ بزرگسال (محل ذکر نشده است) بررسی و نتایج ۵ عامل را تأیید کرد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق، برای هریک از عامل های روان رنجوری خویی، برونگرایی، گشودگی به تجربه، توافق پذیری و وظیفه شناسی به ترتیب ۰/۹۳، ۰/۹۰، ۰/۸۸، ۰/۹۳، ۰/۹۳، گزارش شد (۳۶). Murray و همکاران روایی سازه به روش تحلیل عاملی «سیاهه پنج عاملی نئو» روی نمونه ای شامل ۲۷۰ تن از دانشجویان کشور استرالیا بررسی و نتایج ۵ عامل را تأیید کرد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق، برای هریک از عامل های روان رنجوری خویی، برون گرایی، تجربه پذیری، توافق پذیری و وظیفه شناسی به ترتیب ۰/۸۷، ۰/۸۴، ۰/۷۸، ۰/۸۱، ۰/۸۴ گزارش شد (۳۷).

گروسی و همکاران روایی محتوایی «سیاهه پنج عاملی نئو» روی ۲۰۰۰ تن از دانشجویان شهر شیراز و تبریز با مقایسه ۲ فرم گزارش شخصی (S) و فرم ارزیابی

(عبارت های ۱۷، ۲۱، ۲۲، ۲۴) ثبت ضعیف/ نظارت (poor monitoring /supervision) (عبارت های ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۱) می باشد. که پاسخ ها براساس طیف لیکرت در یک مقیاس ۵ نمره ای از هرگز (نمره ۱)، تقریباً هیچگاه (نمره ۲)، برخی اوقات (نمره ۳)، اغلب اوقات (نمره ۴)، همیشه (نمره ۵) تنظیم شده است. پرسشنامه فاقد نمره گذاری معکوس است. در این ابزار حداقل نمره ۵۱ و حداکثر نمره ۲۵۵ است سطح بندی نمره ذکر نشده است.

در پژوهش Shelton و همکاران روایی سازه به روش تحلیل عاملی تاییدی «پرسشنامه والدگری آلاباما» بر روی ۱۶۰ کودک ۶ تا ۱۳ سال (محل ذکر نشده است) بررسی و نتایج ۶ مولفه را تأیید کرد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق، برای ۲ مولفه مشارکت پدر و والدگری مثبت ۰/۸ و برای ۲ مولفه اطلاع و اقتدار ۰/۶۷ و برای مولفه های ثبت ضعیف/ نظارت و تنبیه بدنی ۰/۴۶ گزارش شده است (۳۱). Clerkin و همکاران روایی سازه به روش تحلیل عاملی تاییدی «پرسشنامه والدگری آلاباما» روی نمونه ای شامل ۴۷ تن از کودکان بیش فعال نیویورکی و مقطع پیش دبستانی انجام و نتایج ۶ مولفه را تأیید کرد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق، ۰/۸۲ برآورد شد (۳۲).

همچنین در مطالعه سامانی «پرسشنامه والدگری آلاباما» روایی سازه به روش روایی همگرا بر روی ۷۷۳ دانش آموز دوم راهنمایی تا دوم دبیرستان (محل ذکر نشده است) با «پرسشنامه فرایند خانواده» (Family Process Questionnaire) برابر ۰/۵۵ بود. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ برای ۶ مولفه بررسی و حداقل نمره مربوط به ثبت ضعیف/ نظارت ۰/۵۲ و حداکثر نمره مربوط به والدگری مثبت ۰/۸۶ بود. همچنین ثبات به روش بازآزمایی با فاصله ۲ هفته، بین ۰/۷۵ تا ۰/۸۶ قرار داشت (۳۳). در پژوهش عسگری و همکاران روایی سازه به روش تحلیل عاملی «پرسشنامه والدگری آلاباما» روی نمونه ای شامل ۳۱۷ کودک کار شهر تهران، بررسی و نتایج ۶ مولفه را تأیید کرد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ برای مولفه های مشارکت پدر، والدگری مثبت، اطلاع، اقتدار و تنبیه بدنی و ثبت ضعیف/ نظارت به ترتیب ۰/۸۲، ۰/۸۶، ۰/۵۶، ۰/۵۵، ۰/۸۲ و ۰/۵۲ گزارش شد (۳۴).

(فرم کودکان)» روی ۲۰۰ تن از نمونه در پژوهش حاضر ۰/۸۰ و برای «پرسشنامه والدگری آلاما» مقدار ضریب آلفا برای کل پرسشنامه ۰/۷۹ و برای والدگری مثبت ۰/۸۱، مشارکت پدر ۰/۷۸، تنبیه بدنی ۰/۷۵، اقتدار والدین ۰/۷۳، اطلاع: ۰/۷۶ و ثبت ضعیف/ نظارت ۰/۷۷ و برای «سیاهه پنج عاملی نئو» ضریب آلفا برای کل پرسشنامه حاضر ۰/۸۵۳ و برای روان روان رنجوری خویی ۰/۷۴، برون گرا بودن ۰/۸۰، پذیرای تجربه بودن ۰/۸۱، توافق پذیری: ۰/۷۲ و وظیفه شناس بودن ۰/۷۷ برآورد شده است.

برای جمع آوری داده ها، ابتدا مجوز های لازم از دانشگاه محقق اردبیلی دریافت و به اداره کل آموزش و پرورش استان قم، ارایه شد. سپس، با مراجعه به اداره کل آموزش و پرورش استان قم، از پژوهش و حراست اداره کل آموزش و پرورش استان قم، مجوز های لازم و معرفی نامه دریافت شده و به نواحی آموزش و پرورش استان قم معرفی شده و مجوز شروع کار دریافت گردید. روش جمع آوری داده ها به این صورت بود که بعد از اینکه کودکان طلاق ۸ تا ۱۲ سال انتخاب شدند؛ با همکاری مشاور هر مدرسه پرسشنامه ها به صورت جداگانه برای هر فرد، به شیوه کاملاً محرمانه و بدون اینکه دانش آموزان دیگر مطلع شوند با مراجعه به اتاق مشاور در اختیارشان قرار گرفت.

برای رعایت ملاحظات اخلاقی، آزادی شرکت در پژوهش و عدم ضرورت ذکر نام و نام خانوادگی شرح داده شد. سپس توضیحات لازم در مورد رعایت اصول اخلاقی از جمله رازداری، محرمانه ماندن و حریم خصوصی افراد داده شد و به شرکت کنندگان اطمینان داده شد که شرکت در پژوهش هیچگونه آسیب احتمالی برای آن ها ندارد. سپس توضیحات در مورد پاسخ عبارت ها و نحوه پاسخگویی داده شد و از آن ها خواسته شد که در حین پاسخگویی اگر به مشکلی بر خوردند درخواست توضیح بیشتر داشته باشند. هر آزمودنی برای پاسخ دادن به ابزارها زمان آزاد داشت. مدت زمان تقریبی تکمیل هر پرسشنامه ۱۵ دقیقه بود. در خصوص ابزارهایی که باید توسط والد سرپرست دانش آموز پاسخ داده می شد پس از توضیحات لازم از دانش آموزان خواسته شد ابزار ها را به والد سرپرست داده و پس از تکمیل به مدرسه تحویل دهند، همچنین در این پرسشنامه شماره پژوهشگر اول مقاله حاضر نوشته شده بود تا در صورت هرگونه مشکل و ابهام در مورد پرسشنامه مورد نظر والدین امکان تماس را داشته باشند.

مشاهده گر (R) بررسی و حداکثر همبستگی ۰/۶۶ در عامل برون گرایی و حداقل آن به میزان ۰/۴۵ بود. همچنین پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق، برای هر یک از عامل های عامل روان رنجوری خویی، برون گرایی، تجربه پذیری، توافق پذیری و وظیفه شناسی را به ترتیب، ۰/۸۶، ۰/۷۳، ۰/۵۶، ۰/۶۸، ۰/۸۷ گزارش شد (۳۸). نیلفروشان و همکاران روایی سازه به روش به روش تحلیل عاملی «سیاهه پنج عاملی نئو» روی ۳۰۰ زوج ساکن اصفهان بررسی و نتایج ۵ عامل را تأیید کرد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق، برای هر یک از عامل های روان رنجوری خویی، برون گرایی، تجربه پذیری، توافق پذیری و وظیفه شناسی به ترتیب، ۰/۷۶، ۰/۶۳، ۰/۳۱، ۰/۴۸، ۰/۸۱ گزارش شد (۳۹).

در پژوهش حاضر روایی محتوا به روش کیفی برای برای ۶ زیر مقیاس «مقیاس بهزیستی روانشناختی (فرم کودکان)»، ۶ زیر مقیاس «پرسشنامه والدگری آلاما» و ۵ مولفه «سیاهه پنج عاملی نئو» مورد تأیید ۳ تن از مدرسین دانشگاه محقق اردبیلی قرار گرفت. همچنین به منظور بررسی روایی سازه به روش تحلیل عاملی تأییدی برای ۶ زیر مقیاس «مقیاس بهزیستی روانشناختی (فرم کودکان)» با شاخص های برازش الگو (شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)، شاخص نکویی برازش (GFI)، جذر برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA) به ترتیب ۰/۹۳، ۰/۹۴، ۰/۳۹)، برای ۶ مولفه «پرسشنامه والدگری آلاما» با شاخص های برازش الگو (شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)، شاخص نرم شده برازندگی (NFI)، شاخص تعدیل شده ی نکویی برازش (AGFI)، شاخص نکویی برازش (GFI)، جذر برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA) به ترتیب ۰/۹۰، ۰/۹۲، ۰/۹۵، ۰/۹۱، ۰/۳۶) و برای ۵ مولفه «سیاهه پنج عاملی نئو» با شاخص های برازش الگو (شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)، شاخص نرم شده برازندگی (NFI)، شاخص تعدیل شده نکویی برازش (AGFI)، شاخص نکویی برازش (GFI)، جذر برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA) به ترتیب ۰/۹۴، ۰/۹۰، ۰/۹۳، ۰/۹۵، ۰/۳۱) روی ۲۰۰ تن از کودکان طلاق ۸ تا ۱۲ سال شهر قم بررسی و زیرمقیاس ها و مولفه ها تأیید شد.

همچنین به منظور بررسی پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ «مقیاس بهزیستی روانشناختی

یافته ها

از تعداد ۲۰۰ دانش آموز مقطع ابتدایی که در پژوهش شرکت نمودند، ۹۰ تن دختر (۴۰ درصد) و ۱۱۰ تن پسر (۶۰ درصد) پسر بودند، تعداد ۲۵ تن (۱۲/۵ درصد) پایه دوم دبستان، تعداد ۲۵ تن (۱۲/۵ درصد) پایه سوم دبستان، تعداد ۲۵ تن (۳۷/۵ درصد) پایه چهارم دبستان، تعداد ۵۰ تن (۲۵ درصد) پایه پنجم دبستان و تعداد ۲۵ تن (۱۲/۵ درصد) پایه ششم دبستان بودند.

همبستگی بین بهزیستی روانشناختی، والدگری و ویژگی های شخصیتی والد سرپرست را در کودکان طلاق شهر قم نشان می دهد (جدول ۱).

حدود ۶۰ روز برای جمع آوری داده های پژوهش از آذر ۱۴۰۱ تا بهمن ۱۴۰۱ وقت صرف شد.

جهت تحلیل داده ها در سطح توصیفی و استنباطی عمل شد. در سطح توصیفی جهت سنجش متغیرهای پژوهش از میانگین و انحراف معیار استفاده شد. در سطح استنباطی جهت بررسی روابط بین متغیرها ضریب همبستگی پیرسون و الگوی معادلات ساختاری بود. داده های به دست آمده در نرم افزار اس پی اس نسخه ۲۶ و لیزرل نسخه ۸/۸ تحلیل شد.

جدول ۱: ماتریس همبستگی سازه های پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
والدگری مثبت	۱											
تنبیه بدنی	-.۳۶**	۱										
مشارکت پدر	.۶۱**	-.۳۰**	۱									
اطلاع	-.۴۹**	.۳۶**	-.۴۶**	۱								
اقتدار	-.۲۶**	.۶۵**	-.۲۵**	.۳۵**	۱							
ثبت ضعیف/ نظارت	-.۳۵**	.۳۴**	-.۳۶**	.۵۷**	.۲۹**	۱						
روان رنجوری خویی	-.۳۹**	.۳۵**	-.۳۱**	.۵۹**	.۴۶**	.۴۹**	۱					
برون گرایی	.۴۴**	-.۳۴**	.۴۵**	-.۵۷**	-.۲۸**	-.۴۱**	-.۴۱**	۱				
تجربه پذیری	.۴۵**	-.۳۰**	.۳۱**	-.۳۳**	-.۳۳**	-.۳۱**	-.۴۶**	.۲۸**	۱			
توافق پذیری	.۴۶**	-.۲۷**	.۳۳**	-.۵۳**	-.۲۰**	-.۴۴**	-.۴۵**	.۵۱**	.۴۳**	۱		
وظیفه شناسی	.۵۸**	-.۳۳**	.۴۹**	-.۵۰**	-.۲۷**	-.۳۸**	-.۴۱**	.۵۰**	.۴۲**	.۶۲**	۱	
بهزیستی روانشناختی	.۴۸**	-.۶۰**	.۴۲**	-.۵۳**	-.۶۱**	-.۳۸**	-.۵۹**	.۴۹**	.۳۳**	.۲۱**	.۳۸**	۱

* $P < .05$, ** $P < .01$

رنجوری خویی با بهزیستی روانشناختی همبستگی منفی و معنادار و بین ویژگی های شخصیتی برون گرایی، تجربه پذیری، توافق پذیری و وظیفه شناسی با بهزیستی روانشناختی همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد ($P < .01$).

جدول ۱ نشان می دهد بین مولفه های والدگری مثبت و مشارکت پدر با بهزیستی روانشناختی همبستگی مثبت و معنادار و بین مولفه های تنبیه بدنی، اطلاع، اقتدار و ثبت ضعیف/ نظارت با بهزیستی روانشناختی همبستگی منفی و معنادار وجود دارد ($P < .01$) بین ویژگی شخصیتی روان

جدول ۲: شاخص های برازش الگو

مشخصه	برآورد	ملاک
نسبت مجذور خی به درجه آزادی	۱/۶۴	$\chi^2/df < 5$
جذر برآورد واریانس خطای تقریب	۰/۰۵۶	$RMSEA < 0.08$
شاخص نکویی برازش	۰/۹۴	$GFI > 0.9$
شاخص تعدیل شده ی نکویی برازش	۰/۹۲	$AGFI > 0.9$
شاخص برازندگی تطبیقی	۰/۹۷	$CFI > 0.9$
شاخص نرم شده برازندگی	۰/۹۶	$NFI > 0.9$

فاطمه شفیعیان و همکاران

نرم شده برازندگی و شاخص تعدیل شده نکویی برآزش به ترتیب برابر با ۰/۹۷، ۰/۹۴، ۰/۹۶ و ۰/۹۲ همگی در سطح مناسبی هستند و این مشخصه های نکویی برآزش نشان می دهد داده های این پژوهش با ساختار عاملی این الگو برآزش مناسبی دارد.

شاخص های برآزش بدست آمده برای الگوی آزمون شده در جدول ۲ نشان می دهد که شاخص جذر برآورد واریانس خطای تقریب در الگو برآورد شده با میزان ۰/۰۵۶ از سطح قابل قبولی برخوردار بوده و دیگر شاخص برآزش مانند شاخص برازندگی تطبیقی، شاخص نکویی برآزش، شاخص

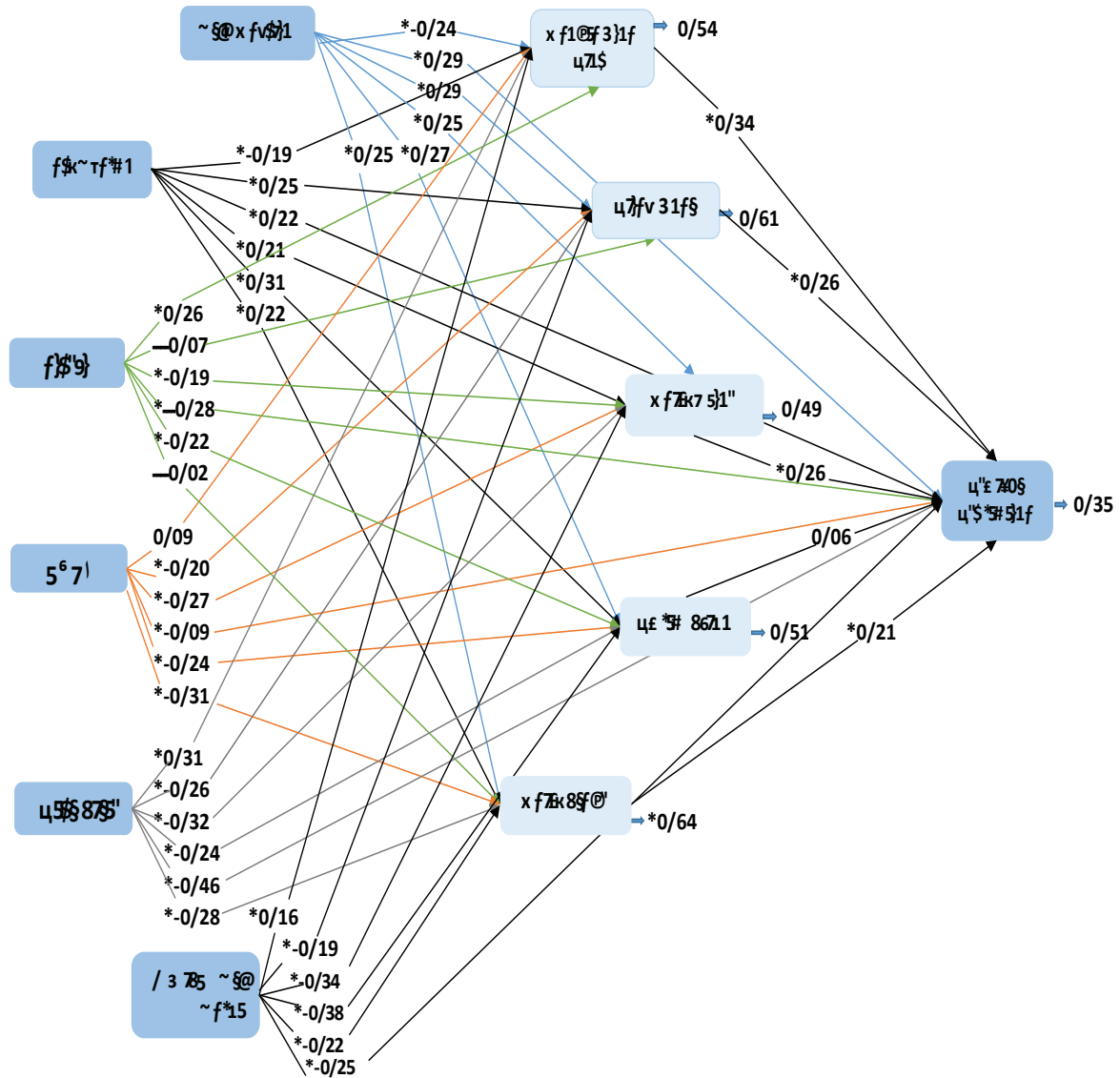
جدول ۳: ضرایب مسیر مستقیم و غیرمستقیم

مقدار احتمال	T مقدار	برآورد اثر استاندارد شده	خطای معیار	برآورد اثر استاندارد نشده	مسیر
۰/۰۱	۳/۵۱	۰/۲۹	۰/۰۶۳	۰/۴۸	والدگری مثبت- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۱	۳/۱۸	۰/۲۲	۰/۰۷۸	۰/۵۳	مشارکت پدر- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۱	۳/۹۵	-۰/۲۸	۰/۰۹۲	-۰/۶۱	اقتدار- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۶۶	۱/۸۱	-۰/۰۹	۰/۰۷۲	-۰/۱۹	اطلاع- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۱	۶/۱۲	-۰/۴۶	۰/۰۶۶	-۰/۸۸	تنبیه بدنی- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۱	۳/۷۴	-۰/۲۵	۰/۰۵۸	-۰/۶۳	ثبت ضعیف/ نظارت - بهزیستی روانشناختی
۰/۰۱	۴/۰۶	-۰/۳۱	۰/۰۴۴	-۰/۹۱	روان رنجوری خوبی- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۱	۴/۲۱	۰/۳۴	۰/۰۵۴	۰/۶۵	برونگرایی- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۱	۳/۵۷	۰/۲۶	۰/۰۴۹	۰/۵۴	توافق پذیری- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۵۹	۱/۲۸	۰/۰۶	۰/۰۹۳	۰/۱۳	وظیفه شناسی- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۱	۳/۱۹	۰/۲۱	۰/۰۷۱	۰/۴۴	تجربه پذیری- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۵	۲/۵۲	۰/۰۷	۰/۰۲۷	۰/۲۰	والدگری مثبت- روان رنجوری خوبی- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۵	۲/۳۶	۰/۰۶	۰/۰۳۶	۰/۲۶	مشارکت پدر - روان رنجوری خوبی- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۱	۲/۹۷	-۰/۰۸	۰/۰۶۹	-۰/۳۲	اقتدار- روان رنجوری خوبی- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۷۲	۱/۵۲	-۰/۰۳	۰/۰۴۳	-۰/۱۴	اطلاع - روان رنجوری خوبی- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۱	۳/۱۶	-۰/۱۰	۰/۰۵۱	-۰/۴۱	تنبیه بدنی - روان رنجوری خوبی- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۵	۲/۱۳	-۰/۰۵	۰/۰۲۵	-۰/۱۹	ثبت ضعیف/ نظارت - روان رنجوری خوبی- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۱	۳/۰۴	۰/۱۰	۰/۰۳۳	۰/۳۱	والدگری مثبت- برون گرایی- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۱	۲/۹۱	۰/۰۹	۰/۰۳۷	۰/۲۹	مشارکت پدر - برون گرایی- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۹۶	۱/۴۰	-۰/۰۲	۰/۰۴۲	-۰/۱۶	اقتدار- برون گرایی- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۵	۲/۵۴	-۰/۰۷	۰/۰۵۶	-۰/۲۳	اطلاع - برون گرایی- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۱	۲/۹۹	-۰/۰۹	۰/۰۴۹	-۰/۳۰	تنبیه بدنی - برون گرایی- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۵	۲/۴۲	-۰/۰۶	۰/۰۲۸	-۰/۱۹	ثبت ضعیف/ نظارت - برون گرایی- بهزیستی روانشناختی
۰/۰۱	۲/۶۵	۰/۰۷	۰/۰۳۳	۰/۳۳	والدگری مثبت- توافق پذیری - بهزیستی روانشناختی
۰/۰۵	۲/۴۱	۰/۰۵	۰/۰۴۶	۰/۲۸	مشارکت پدر - توافق پذیری - بهزیستی روانشناختی
۰/۰۵	۲/۳۰	-۰/۰۵	۰/۰۵۷	-۰/۲۵	اقتدار - توافق پذیری - بهزیستی روانشناختی
۰/۰۱	۲/۷۳	-۰/۰۷	۰/۰۶۱	-۰/۳۴	اطلاع - توافق پذیری - بهزیستی روانشناختی
۰/۰۱	۲/۹۴	-۰/۰۸	۰/۰۶۸	-۰/۲۷	تنبیه بدنی - توافق پذیری - بهزیستی روانشناختی
۰/۰۱	۲/۹۶	-۰/۰۹	۰/۰۵۷	-۰/۳۶	ثبت ضعیف/ نظارت - توافق پذیری - بهزیستی روانشناختی
۰/۰۶۵	۱/۲۲	۰/۰۲	۰/۰۴۶	۰/۱۵	والدگری مثبت- وظیفه شناسی - بهزیستی روانشناختی
۰/۰۷۱	۱/۲۴	۰/۰۲	۰/۰۸۲	۰/۱۶	مشارکت پدر - وظیفه شناسی - بهزیستی روانشناختی
۰/۰۸۰	۱/۲۰	-۰/۰۱	۰/۰۶۳	-۰/۱۱	اقتدار - وظیفه شناسی - بهزیستی روانشناختی

۰/۰۷۰	۱/۱۹	-۰/۰۱	۰/۰۴۴	-۰/۱۰	اطلاع - وظیفه شناسی - بهزیستی روانشناختی
۰/۰۹۲	۱/۲۴	-۰/۰۲	۰/۰۳۹	-۰/۱۳	تنبیه بدنی - وظیفه شناسی - بهزیستی روانشناختی
۰/۰۵۹	۱/۲۵	-۰/۰۲	۰/۰۴۱	-۰/۱۵	ثبت ضعیف/ نظارت - وظیفه شناسی - بهزیستی روانشناختی
۰/۰۵	۲/۵۴	۰/۰۵	۰/۰۵۲	۰/۲۵	والدگری مثبت-تجربه پذیری - بهزیستی روانشناختی
۰/۰۵	۲/۳۱	۰/۰۴۶	۰/۰۶۳	۰/۲۰	مشارکت پدر -تجربه پذیری - بهزیستی روانشناختی
۰/۰۶۴	۰/۸۳	-۰/۰۰۴	۰/۰۴۶	-۰/۰۷	اقتدار - تجربه پذیری - بهزیستی روانشناختی
۰/۰۱	۲/۶۷	-۰/۰۷	۰/۰۵۹	-۰/۱۷	اطلاع - تجربه پذیری - بهزیستی روانشناختی
۰/۰۵	۲/۵۰	-۰/۰۶	۰/۰۴۷	-۰/۱۵	تنبیه بدنی - تجربه پذیری - بهزیستی روانشناختی
۰/۰۵	۲/۳۳	-۰/۰۵	۰/۰۳۲	-۰/۱۹	ثبت ضعیف/ نظارت - تجربه پذیری - بهزیستی روانشناختی

دارد. بین مولفه اقتدار ($\beta=-0/02, P=0/096$) با بهزیستی روانشناختی با میانجیگری برون گرایی همبستگی معنادار وجود ندارد. بین مولفه های اطلاع ($\beta=-0/07, P=0/05$)، تنبیه بدنی ($\beta=-0/08, P=0/01$) و ثبت ضعیف/نظارت ($\beta=-0/09, P=0/05$) با بهزیستی روانشناختی با میانجیگری برون گرایی همبستگی منفی و معنادار وجود دارد. بین مولفه های والدگری مثبت ($\beta=0/07, P=0/01$) و مشارکت پدر ($\beta=0/05, P=0/05$) با بهزیستی روانشناختی با میانجیگری توافق پذیری همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد. بین مولفه های اقتدار ($\beta=-0/05, P=0/05$)، اطلاع ($\beta=0/07, P=0/01$)، تنبیه بدنی ($\beta=-0/08, P=0/01$) و ثبت ضعیف/نظارت ($\beta=-0/09, P=0/01$) با بهزیستی روانشناختی با میانجیگری توافق پذیری همبستگی منفی و معنادار وجود دارد. بین مولفه های والدگری مثبت ($\beta=0/02, P=0/065$)، مشارکت پدر ($\beta=0/071, P=0/02$)، اقتدار ($\beta=0/080, P=0/01$)، اطلاع ($\beta=0/070, P=0/01$)، تنبیه بدنی ($\beta=-0/02, P=0/092$) و ثبت ضعیف/نظارت ($\beta=-0/02, P=0/059$) با بهزیستی روانشناختی با میانجیگری وظیفه شناسی همبستگی معنادار وجود ندارد. بین مولفه های والدگری مثبت ($\beta=0/05, P=0/05$) و مشارکت پدر ($\beta=0/046, P=0/05$) با بهزیستی روانشناختی با میانجیگری تجربه پذیری همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد. بین مولفه های والدگری مثبت ($\beta=0/07, P=0/01$)، تنبیه بدنی ($\beta=-0/06, P=0/05$) و ثبت ضعیف/نظارت ($\beta=-0/05, P=0/05$) با بهزیستی روانشناختی با میانجیگری تجربه پذیری همبستگی منفی و معنادار وجود دارد.

جدول فوق نتایج همبستگی مستقیم و غیرمستقیم مسیرهای برآورده شده را نشان می دهد. همان طور که مشاهده می شود بین مولفه های والدگری مثبت ($\beta=0/29, P=0/01$) و مشارکت پدر ($\beta=0/22, P=0/01$) با بهزیستی روانشناختی همبستگی مثبت و معنادار، بین اقتدار ($\beta=-0/28, P=0/01$)، تنبیه بدنی ($\beta=-0/46, P=0/01$) و ثبت ضعیف/نظارت ($\beta=-0/25, P=0/01$) با بهزیستی روانشناختی همبستگی منفی و معنادار وجود دارد. بین مولفه اطلاع ($\beta=0/66, P=0/09$) با بهزیستی روانشناختی همبستگی معنادار وجود ندارد. بین ویژگی شخصیتی روان رنجوری خویی ($\beta=0/31, P=0/01$) با بهزیستی روانشناختی همبستگی منفی و معنادار، بین ویژگی های شخصیتی برون گرایی ($\beta=0/34, P=0/01$)، توافق پذیری ($\beta=0/26, P=0/01$) و تجربه پذیری ($\beta=0/21, P=0/01$) با بهزیستی روانشناختی همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد. بین ویژگی شخصیتی وظیفه شناسی ($\beta=0/59, P=0/06$) با بهزیستی روانشناختی همبستگی معنادار وجود ندارد. بین مولفه های والدگری مثبت ($\beta=0/07, P=0/05$) و مشارکت پدر ($\beta=-0/06, P=0/05$) با بهزیستی روانشناختی با میانجیگری روان رنجوری خویی همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد. بین مولفه های اقتدار ($\beta=-0/08, P=0/01$)، تنبیه بدنی ($\beta=-0/10, P=0/01$) و ثبت ضعیف/نظارت ($\beta=-0/05, P=0/05$) با بهزیستی روانشناختی با میانجیگری روان رنجوری خویی همبستگی منفی و معنادار وجود دارد. بین مولفه های اطلاع ($\beta=0/03, P=0/072$) با بهزیستی روانشناختی با میانجیگری روان رنجوری خویی همبستگی معنادار وجود ندارد. بین مولفه های والدگری مثبت ($\beta=0/10, P=0/01$) و مشارکت پدر ($\beta=0/09, P=0/01$) با بهزیستی روانشناختی با میانجیگری برون گرایی همبستگی مثبت و معنادار وجود

شکل ۱: الگوی ساختاری ضرایب مسیر بین متغیرهای پژوهش با استفاده از داده های استاندارد

و معنادار پیش بینی می کند. این نتیجه با نتایج مطالعه رحمتی و همکاران (۴۰) که به مقایسه میزان اختلالات روانی دختران نوجوان با توجه به شیوه های فرزند پروری والدین پرداختند، همخوانی دارد. مطالعه آن ها نشان داد آزمودنی هایی که اختلال بیشتری نشان دادند والدینی بی توجه و با شیوه فرزند پروری نامناسب داشتند. در همین راستا نتایج پژوهش بهرامی و سلامی (۴۱) که به بررسی رابطه سبک های فرزندپروری والدین با سلامت جسمی و روانی فرزندان پرداختند نشان داد شیوه فرزند پروری و نحوه برخورد والدین با فرزندانشان با سلامت جسمی و روانی فرزندان همبستگی مثبت و معنا دار دارد. ملتفت و خیر (۴۲) که به پیش بینی بهزیستی روانشناختی دانش آموزان با توجه به ادراک والدگری والدین پرداختند، نشان دادند

شکل ۱ الگوی ساختاری ضرایب مسیر بین متغیرهای پژوهش در حالت برآورد استاندارد را نشان می دهد. همچنان که شکل ۱ نشان می دهد مجذور همبستگی های چندگانه برای بهزیستی روانشناختی ۰/۳۵ بود، این موضوع بیانگر این است که ۳۵ درصد از واریانس بهزیستی روانشناختی توسط متغیر های مطالعه تبیین می شود.

بحث

پژوهش حاضر با هدف پیش بینی بهزیستی روانشناختی کودکان طلاق براساس مولفه های والدگری با میانجیگری ویژگی های شخصیتی والد سرپرست اجرا شد. نتایج به دست آمده نشان داد مولفه های والدگری، بهزیستی روانشناختی کودکان طلاق را به صورت مستقیم

مهربان و صمیمی هستند. محبت و گرمی والدین موجب ارزیابی مثبت فرزندان از والدینشان می شود و به بهزیستی روانی آن ها کمک قابل توجهی می کند (۴۵).

همچنین نتایج به دست آمده در پژوهش حاضر نشان داد ویژگی های شخصیتی والدسرپرست با بهزیستی روانشناختی کودکان طلاق همبستگی مستقیم و معنادار دارد. در دو پژوهشی که توسط نجمی (۴۶) تحت عنوان بررسی رابطه ی صفات شخصیتی والدین با نوع اختلالات در کودکان انجام گرفت و صفایی راد و همکاران (۴۷) تحت عنوان بررسی رابطه ویژگی های شخصیتی مادران با سلامت روان فرزندان دختر انجام گرفت، نتایج هر دو پژوهش بیانگر وجود رابطه مثبت و معنادار بین ویژگی های شخصیتی والدین با سلامت روان فرزندان می باشد و هرچه والدین ویژگی های شخصیتی مثبت بیشتری داشته باشند سلامت روان فرزندان هم بیشتر است، که نتایج همسو با نتیجه پژوهش حاضر است. همچنین نتایج ۲ پژوهشی که در خارج از ایران توسط Sandra و همکاران (۴۸) و Fan و همکاران (۴۹) که به بررسی تاثیر شخصیت والدین بر بهزیستی روانشناختی کودکان پرداختند نشان داد ویژگی های شخصیتی والدین با بهزیستی روانشناختی کودکان همبستگی مستقیم، مثبت و معنادار دارد؛ که نتایج حاصل از این دو پژوهش با نتیجه پژوهش حاضر همخوانی دارد. در تبیین نتایج بدست آمده می توان ذکر کرد که والدین، به عنوان پایه و اساس خانواده، و همچنین اولین افرادی هستند که فرزندان با آن ها ارتباط برقرار خواهد کرد. بر همین اساس، علاوه بر خصوصیات ژنتیکی، ویژگی های رفتاری و فکری آنان نیز تأثیر زیادی بر فرزندان خواهد داشت در نتیجه، الگوی شخصیتی فرزندان می تواند تابعی از الگوی شخصیتی والدین باشد (۵۰). شخصیت افراد خانواده بویژه والدین به عنوان یکی از شاخص های مهم مداخله کننده بر بهزیستی روانی و سازگاری کودک می باشد (۵۱).

یکی دیگر از یافته های پژوهش نشان داد مولفه های والدگری با ویژگی های شخصیتی والدسرپرست همبستگی مستقیم و معنادار دارد. این یافته با نتیجه پژوهش یزدخواستی و قاسمی (۵۲) که به بررسی رابطه بین شخصیت والدین و طرد و پذیرش کودکان توسط آن ها پرداخته است نشان داد ویژگی های شخصیتی والدین همبستگی مستقیم با نحوه برخورد و شیوه ی رفتار آن ها با فرزندان دارد، همخوانی دارد. همچنین در پژوهشی که توسط دارویی

بهزیستی روانشناختی دانش آموزان تحت تاثیر ادراک آن ها از والدگری قرار دارد همچنین باقری و همکاران (۱۳) که به اثربخشی برنامه ترکیبی والدگری بر بهزیستی روانشناختی پرداختند نشان دادند برنامه های والدگری برای والدین تاثیر مثبتی بر بهزیستی روانشناختی فرزندان خواهد داشت که نتایج هر دو پژوهش بیانگر رابطه مثبت بین والدگری با بهزیستی روانشناختی می باشد با نتیجه پژوهش حاضر همخوانی دارد.

نتایج مطالعاتی که در خارج از ایران توسط Huang و همکاران (۴۳) که به بررسی رابطه بین والدگری و بهزیستی روانشناختی کودکان تابوانی پرداخته و Shek (۱۸) که به منظور بررسی نقش عملکرد خانواده و بهزیستی روانشناختی در کودکان چینی انجام گرفت، نشان داد ادراک کودک از عملکرد مثبت خانواده با بهزیستی روانشناختی آن ها همبستگی مثبت و معنادار دارد، که همسو با نتیجه پژوهش حاضر می باشد. در تبیین نتایج بدست آمده می توان گفت که کیفیت رابطه والد-کودک و روش های تربیتی والدین در بهزیستی روانشناختی فرزندان بسیار تاثیر گذار است، شیوه های فرزند پروری بی ثبات و نداشتن رابطه مناسب با فرزندان پیش بینی کننده بروز ناسازگاری ها و اختلال در سلامت روان فرزندان است (۴۴). توانمندی والدین در نحوه برخورد با کودک خود از جمله عواملی است که در سلامت روان کودکان موثر است، به طوری که هر چه دیگران مهم نقش حمایتی از کودک را بهتر ایفا کنند و یا والدین دانش بیشتری در خصوص مسائلی همچون نحوه آگاه کردن کودک از مسائل و نظرخواهی از وی را داشته باشد بیشتر به عنوان منبع حمایتی در دسترس به شمار می آیند و برعکس (۴۴). کودکی که والدینش برای امور مربوط به او مثل آموزش وی ارزش قائل می شود نسبت به کودکی که والدینش، او را به حال خود رها کرده اند حتماً احساس ارزش درونی بیشتری خواهد داشت. این احساس شایستگی و ارزشمندی در اثر مشارکت والدین، موجب می شود کودک در ارتباط با خود مثبت تر عمل کند و مشارکت و همراهی بیشتری با والدین داشته باشد. این عوامل، شرایط و محیط را جهت رشد و تحول هر چه بیشتر و بهتر او فراهم می کند. علاوه، موجب پذیرش هر چه بهتر کودک با وجود توانمندی ها و ناتوانایی هایش خواهد شد و مسیر دستیابی به اهدافش هموارتر خواهد شد. والدین گرم و پاسخگو دارای ویژگی هایی مانند توجه و حساس، امید دهنده و مشوق،

رفتارهای والدینی و مشکلات رفتاری و روانی فرزندان وجود دارد، که همخوان با نتیجه پژوهش حاضر است. در تبیین نتایج بدست آمده می‌توان گفت با توجه به اینکه نحوه برخورد والدین با فرزندان و همچنین شیوه های فرزند پروری آن‌ها تحت تاثیر ویژگی های شخصیتی شان می باشد، آموختن ویژگی های شخصیتی توسط والدین بخش مهمی از حوزه رشد فردی و اجتماعی است و نقص در این ویژگی‌ها در طولانی مدت ضربه شدیدی به کودکان وارد می‌کند (۵۸).

نتیجه گیری

نتایج نشان داد بهزیستی روانشناختی کودکان طلاق بر اساس مولفه های والدگری، از طریق ویژگی های شخصیتی والدسرپرست پیش بینی می شود. پیشنهاد می شود مسئولان و دست اندرکاران تربیتی و آموزشی با برگزاری کارگاه ها و برنامه های آموزشی با آموزش والدگری، آگاهی والدین را بالا برده و در جهت بهبود بهزیستی روانشناختی دانش آموزان بکوشند. پژوهش حاضر نیز همچون سایر پژوهش ها با محدودیت هایی چون استفاده از ابزار خودگزارش دهی، طولانی بودن ابزار و احتمال پاسخدهی بدون تمرکز و توجه، محدود شدن گروه نمونه به دانش آموزان مقطع ابتدایی استان قم روبرو بود. بنابراین، در تعمیم نتایج احتیاط باید صورت گیرد.

سیاسگزارى

مقاله حاضر برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد فاطمه شفیعیان در رشته روانشناسی عمومی در دانشگاه محقق اردبیلی و به راهنمایی سرکار خانم دکتر نیلوفر میکائیلی با شناسه اخلاق IR.UMA.REC.1402.027 می باشد که در تاریخ ۱۴۰۲/۰۴/۵ در کمیته اخلاق دانشگاه محقق اردبیلی بررسی و مصوب گردید. از کودکان شرکت کننده و کلیه مادرانی که در پژوهش حاضر مشارکت کردند، تشکر و قدردانی می شود.

تضاد منافع

نویسندگان مقاله حاضر هیچگونه تضاد منافی گزارش نکردند.

(۵۳) به بررسی رابطه بین ویژگی های شخصیتی والدین و اتخاذ سبک فرزند پروری پرداخته شد، نتایج نشان داد ویژگی های شخصیتی والدین با شیوه فرزند پروری شان همبستگی مثبت و معنادار دارد که همسو با نتیجه پژوهش حاضر است. Belsky (۵۴) طی پژوهشی به بررسی عوامل تاثیر گذار در والدگری پرداخت و نشان داد یکی از عوامل مهم و تاثیر گذار در والدگری شخصیت والدین می باشد و این ۲ متغیر با یکدیگر همبستگی مثبت و معنادار دارند که این نتیجه همسو با نتیجه پژوهش حاضر می باشد. بر اساس نتایج پژوهش Huver و همکاران (۱۹) مشخص شد بین ویژگی های شخصیتی والدین و شیوه والدگری آن‌ها رابطه ای مثبت و معنادار وجود دارد، که با نتیجه پژوهش حاضر همخوانی دارد. در تبیین نتایج بدست آمده می‌توان ذکر کرد که والدگری تلاش و کنکاش در جهت شناخت و گسترش راهبردهایی است که والدین در مورد مسائل و مشکلات فرزندانشان دارند. والدگری یک استدلال نظری برای ترویج پدر و مادری مؤثر، کاهش تنش پرورش کودک از طریق جستجوی حمایت اجتماعی و آگاهی در مورد والدگری و ایجاد تحولات در والدین است (۵۵). شخصیت هر فرد، طریقه رفتار و عمل وی را مشخص می‌سازد، بنابراین نحوه ارتباط والد-فرزند و روش فرزندپروری والدین که مجموعه ای از رفتار و عمل والدین نسبت به فرزندان خود می باشد نیز متاثر از ویژگی های شخصیتی آن‌ها می باشد.

در نهایت نتایج نشان داد ویژگی های شخصیتی والدسرپرست بین مولفه های والدگری و بهزیستی روانشناختی کودکان طلاق به طور مثبت و معنادار نقش میانجی دارد. ناظر و همکاران (۵۶) که به پیش بینی ویژگی های شخصیت فرزندان بر اساس سبک های فرزندپروری و ارتباط آن با ۵ عامل بزرگ شخصیت والدین پرداخته است نشان دادند یکی از عوامل مرتبط با شخصیت فرزندان، الگوهای شخصیتی والدین می باشد و شخصیت والدین در شیوه های فرزند پروری آن‌ها بسیار تاثیر گذار است، این نتیجه با نتیجه پژوهش حاضر همسو می باشد. در پژوهشی که در خارج از کشور توسط Oliver و همکاران (۵۷) تحت عنوان بررسی پنج ویژگی بزرگ شخصیتی والدین، رفتارهای والدینی و مشکلات رفتاری و روانی فرزندان انجام گرفت مشخص شد همبستگی مستقیم و معنادار بین شخصیت مادر و پدر،

References

- Azizi J. [Examining the effect of good character on family strength]. 9th National Conference on Sustainable Development in Educational Sciences and Psychology, Social and Cultural Studies, Tehran.2021. URL: <https://civilica.com/doc/1239296>
- Parker G, Durante KM, Hill SE, Haselton MG. Why women choose divorce: An evolutionary perspective. *Current opinion in Psychology*. 2022; 43, 300-306. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2021.07.020>
- Sariati F, Aleyasin S A. [Comparison of divorce adjustment, coping with stress and loneliness feeling in independent and family-dependent divorced women]. *Journal of Health Promotion Management*.2023; 12 (4):57-69. URL: <https://jhpm.ir/article-1-1658-fa.html>
- Roper SW, Fife ST, Seedall RB. The intergenerational effects of parental divorce on young adult relationships. *Journal of Divorce & Remarriage*. 2020; 61(4):249-266.<https://doi.org/10.1080/10502556.2019.1699372>
- Saleh Beigi, Hatami Varzaneh, Farahbakhsh. [A qualitative study of the process of children's adaptation to divorce of parents]. *The Culture of Counseling and Psychotherapy*.2023;11(2);55-70. <https://doi.org/10.22054/qccpc.2023.71607.3056>
- Shirzadfar A, Abbasi G, Hassanzadeh R. [Effectiveness of premarital relationship education on difficulties in mate-selection decision and attitudes toward marriage of children of divorce]. *Social Health*.2020; 7(3):289-298. <https://doi.org/10.22037/ch.v7i3.25544>
- Soleymani S, Amirfakhraei A, Keramati K, Samavi A. [Comparison the effectiveness of Cognitive Behavioral Treatment and Unified Trans Diagnostic Treatment on emotional expression and fear of intimacy in children of divorce]. *Journal of Health Promotion Management*.2020; 9 (6):83-95. URL: <http://jhpm.ir/article-1-1183-fa.html>
- Madadi Z, Gghajani T, Salahian A. [Comparison of general health and eating disorders in daughters of formal divorce, emotional divorce and normal counterparts]. *Journal of Health Promotion Management*. 2020; 9 (2):22-33. URL: [.http://jhpm.ir/article-11027-fa.html](http://jhpm.ir/article-11027-fa.html)
- Sola-Carmona JJ, Lopez-Liria R, Padilla-Góngora D, Daza MT, Sánchez-Alcoba MA. Anxiety, psychological well-being and self-esteem in Spanish families with blind children. A change in psychological adjustment? *Research in Developmental Disabilities*. 2013; 34 (6):1886-1890. <https://doi.org/10.1016/j.ridd.2013.03.002>
- Aghababaei N, Tabik M, Hatami J. [Relationship of patience to personality, mental health and life satisfaction]. *Applied Psychological Research Quarterly*. 2014; 5(2): 17-28. <https://doi.org/10.22059/JAPR.2014.52549>
- Ryff CD, Keyes CL. The structure of psychological well-being revisited. *Journal of Personality and Social Psychology*.1995; 69(4):719-727.<https://doi.org/10.1037/0022-3514.69.4.719>
- Sun A, Zhao Y. Divorce, abortion, and the child sex ratio: The impact of divorce reform in China. *Journal of Development Economics*.2016; 120, 53-69. <https://doi.org/10.1016/j.jdeveco.2015.11.006>
- Bagheri M, Tahmassian K, Mazaheri MA. [Efficacy of mindful parenting and parent management training integrative program on psychological wellbeing and happiness of children]. *Clinical Psychology Studies*. 2018;8(30):1-26. <https://doi.org/10.22054/jcps.2018.8537>
- Kouros CD, Pruitt MM, Ekas NV, Kiriaki R, Sunderland M. Helicopter parenting, autonomy support, and college students' mental health and well-being: The moderating role of sex and ethnicity. *Journal of Child and Family Studies*. 2017; 26, 939-949.<https://doi.org/10.1007/s10826-016-0614-3>
- Kretschmer T, Vollebergh W, Oldehinkel AJ. Parent-child positivity and romantic relationships in emerging adulthood: Congruence, compensation, and the role of social skills. *International Journal of Behavioral Development*.2017; 41(2):198-210. <https://doi.org/10.1177/0165025415612228>
- Grolnick WS, Ryan RM. Parent styles associated with children's self-regulation and competence in school. *Journal of Educational Psychology*. 1989; 81(2):143-154. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.81.2.143>
- Darling N, Steinberg L. Parenting Style as Context: An Integrative Model. *Interpersonal Development* .2017;3(5): 161-170. <https://doi.org/10.4324/9781351153683-8>
- Shek DT. The role of positive youth development and family functioning in Chinese adolescent well-being: Theoretical considerations and empirical evidence. In a life devoted to quality of life: Festschrift in honor of Alex C. Michalos 2016 (pp. 43-58). Cham: Springer International Publishing.https://doi.org/10.1007/978-3-319-20568-7_3
- Huwer RM, Otten R, De Vries H, Engels RC.

- Personality and parenting style in parents of adolescents. *Journal of Adolescence*. 2010; 33 (3):395-402. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2009.07.012>
20. Allport GW. Pattern and Growth in Personality. URL: <https://psycnet.apa.org/record/1962-04728-000>
 21. Mabbe E, Soenens B, Vansteenkiste M, Van Leeuwen K. Do personality traits moderate relations between psychologically controlling parenting and problem behavior in adolescents? *Journal of Personality*. 2016; 84(3):381-392. <https://doi.org/10.1111/jopy.12166>
 22. Amianto F, Ercole R, Marzola E, Daga GA, Fassino S. Parents' personality clusters and eating disordered daughters' personality and psychopathology. *Psychiatry Research*. 2015; 230 (1):19-27. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2015.07.048>
 23. Abster A, Khanjani Z, Hashemi T, Beyrami M. [Teenager's psychopathology and personality traits of parents: An analysis on the role of personality of parents on mental health of children]. *Journal of Modern Psychological Researches*. 2012; 7(27):1-22. URL: https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_4117.html
 24. Kline R. Exploratory and confirmatory factor analysis. *Applied quantitative analysis in the social sciences*. 2013; 171-207. <https://doi.org/10.4324/9780203108550>
 25. Hooman HA. [Structural Equation Modeling with LISREL Application]. Tehran: (SAMT). 2005. URL: <https://samt.ac.ir/en/book/4354>
 26. Oprea SJ, Buijzen M, Van Reijmersdal EA. Development and validation of the Psychological Well-being Scale for Children (PWB-c). *Societies*. 2018; 8 (1):18-29. <https://doi.org/10.3390/soc8010018>
 27. Merfat M, Hassnin Eita L, Alhalawany R, Ghoneim A, Badawy S. The effectiveness of positive psychotherapy on the self-efficacy and psychological wellbeing of children with thalassemia. *Egyptian Journal of Health Care*. 2021; 12(3):797-812. URL: https://ejhc.journals.ekb.eg/article_191831_7c29a1304432bf87ebd22ec648fd1c16.pdf
 28. Omranian M, Koroshnia M. [Prediction of children's psychological well-being based on their perception of parenting components of father and mother]. *International Conference of Psychology, Educational Sciences and Lifestyle*. 2021. URL: <https://sid.ir/paper/901061/fa>
 29. Sapenta M, Abedi A. [Reliability and validity of Children's Cognitive Well-Being (PWB-c)]. *Psychometric*. 2021; 9 (35). <https://sanad.iau.ir/Journal/jpsy/Article/1111928/FullText>
 30. *Psychometric*. 2019; 9 (35). URL: https://jpsy.roudehen.iau.ir/article_1972.html
 31. Frick PJ. The Alabama Parenting Questionnaire. Unpublished rating scale, University of Alabama. 1991. <https://doi.org/10.1037/t58031-000>
 32. Shelton K, Frick PJ, Wootton J. Assessment of parenting practices in families of elementary school-age children. *Journal of Clinical Child Psychology*. 1996; 25(3): 317-329. https://doi.org/10.1207/s15374424jccp2503_8
 33. Clerkin SM, Halperin JM, Marks DJ, Policaro KL. Psychometric properties of the Alabama parenting questionnaire-preschool revision. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*. 2007; 36(1):19-28. <https://doi.org/10.1080/15374410709336565>
 34. Samani S. [Psychometric properties of the Child form of Alabama Parenting Questionnaire (Persian version)]. *Psychological Methods and Models*. 2011; 2(5): 17-29. https://jpm.mrvdasht.iau.ir/article_1108.html?lang=en
 35. Asgarpour F, Karbalai Miguei A, Taghilou S. [The role of childhood trauma factors in the relationship between parenting styles and cognitive regulation of emotion in working children]. *Applied Psychology Quarterly*. 2015; 9 (2): 103-121. URL: https://scj.sbu.ac.ir/article_96292.html
 36. Costa Jr PT, McCrae RR. The NEO Inventories. In: Archer RP. And Smith SR, Eds, *Personality Assessment*, Routledge. 2008; 213-245. URL: <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=2425522>
 37. McCrae RR, Martin TA, Costa Jr PT. Age trends and age norms for the NEO Personality Inventory-3 in adolescents and adults. *Assessment*. 2005; 12 (4):363-373. <https://doi.org/10.1177/1073191105279724>
 38. Murray G, Judd F, Jackson H, Fraser C, Komiti A, Pattison P, Robins G. Personality for free: Psychometric properties of a public domain Australian measure of the Five-Factor Model. *Australian Journal of Psychology*. 2009; 61(3):167-174. <https://doi.org/10.1080/00049530802326784>
 39. Grossifarshi T, GhaziTabatbai M, Amir Houshang M. [The application of the new Neo personality test and the analytical examination of its characteristics and factor structure among Iranian university students]. *Al-Zahra University Humanities*. 2001; 39(11): 98-173. URL: <https://www.noormags.ir/view/en/articlepage/102301>

40. Nilfroshan P, Ahmadi A, Fatehizadeh M, Abedi M, Ghasemi M. [Investigating the hierarchical structure of personality using the Neo Five-factor Questionnaire]. *Psychological Studies*. 2011;29(7):107-130
41. Rahmati A, Emetadi A, Mehrabi S. [Comparing the amount of mental disorders of teenage girls according to parents' parenting methods in Jiroft high schools]. *Psychological Studies*. 2007; 3(4):9-23. URL: <https://sid.ir/paper/67640/fa>
42. Bahrami E, Vasalmi E. [The relationship between marital compatibility and parenting styles of parents with children's physical and mental health]. *Psychology and Educational Sciences, Psychology and Educational Sciences*. 2009; 1 (39): 63-81. URL: <https://sid.ir/paper/55762/fa>
43. Moltaft Q, Khair M. [Predicting the psychological well-being of students according to the perception of parents with the mediation of motivation]. *Journal of Education and Learning Studies*. 2012; 4 (1): 137-157. <https://doi.org/10.22099/JSLI.2012.1490>
44. Huang CY, Hsieh YP, Shen AC, Wei HS, Feng JY, Hwa HL, Feng JY. Relationships between parent-reported parenting, child-perceived parenting, and children's mental health in Taiwanese children. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2019; 16(6):29-49. <https://doi.org/10.3390/ijerph16061049>
45. Khoshbakht. [The relationship between parental rearing and social and non-social behavior in preschool children's play]. *Psychological Studies*. 2011; 7 (4):87-106. <https://doi.org/10.22051/PSY.2011.1537>
46. Parchi A, Fatihzadeh M, Al-Hiyari H. [Comparison of child-rearing styles and responsible styles in Islam]. *Research Journal of Islamic Education and Training*. 2019; 20(14): 115-138. URL: <https://sid.ir/paper/471252/fa>
47. Najmi B. [Correlation between personality traits of parents and type of behavioral disorders in children]. *Journal of Fundamentals of Mental Health*. 2010; 12 (46): 522-533. <https://doi.org/10.22038/JFMH.2010.1092>
48. Safai Rad I, Gholamali Lavasani M, Afroz G. [Examining the relationship between mothers' personality traits and mental health and the level of creativity of female children]. *Research Journal of Women*. 2017; 1(23): 101-122. URL: <https://www.sid.ir/paper/385340/fa>
49. Achtergarde S, Poštert C, Wessing I, Romer G, Müller JM. Parenting and child mental health: Influences of parent personality, child temperament, and their interaction. *The Family Journal*. 2015; 23(2):167-179. <https://doi.org/10.1177/10664807145643>
50. Fan H, Li D, Zhou W, Jiao L, Liu S, Zhang L. Parents' personality traits and children's subjective well-being: A chain mediating model. *Current Psychology*. 2020; 19(2):1-12. <https://doi.org/10.1007/s12144-020-01078-4>
51. Monadi M. [Time management class families of different economic, social and cultural]. *Family Research*. 2005;1(2):161-177
52. Keeton CP, Teetsel RN, Dull NM, Ginsburg GS. Parent psychopathology and children's psychological health: Moderation by sibling relationship dimensions. *Journal of Abnormal Child Psychology*. 2015; 43(7):1333-1342. <https://doi.org/10.1007/s10802-015-0013-z>
53. Yazdakhasi F, Ghasemi S. [The relationship between parental personality and rejection between children's acceptance by them]. *Journal of Educational Psychology studies*. 2010; 7 (12): 131-144. URL: <https://sid.ir/paper/188590/fa>
54. Daroui S. [Investigating the relationship between parents' personality traits and adoption of parenting style in Sore Shahr Ray University]. *The First Comprehensive International Congress of Psychology in Iran*. 2014. URL: <https://civilica.com/doc/475234>
55. Belsky J. The determinants of parenting: A process model. *Child Development*. 1984;55(1): 83-96. <https://doi.org/10.2307/1129836>
56. García LF, Aluja A, delBarrio V. Effects of personality, rearing styles and social values on adolescents' socialization process. *Personality and Individual Differences*. 2006; 40 (8):1671-1682. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2006.01.006>
57. Nazer M, Mokhtari M, Sayadi A, Mashayikhi F. [The prediction of child personality traits based on parenting styles and its relation with the big five factors of parent personality]. *Community Health*. 2016; 10(1): 29-39. URL: <https://sid.ir/paper/262858/fa>
58. Oliver PH, Guerin DW, Coffman JK. Big five parental personality traits, parenting behaviors, and adolescent behavior problems: A mediation model. *Personality and Individual Differences*. 2009; 47 (6):631-636. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2009.05.026>
59. Reti IM, Samuels JF, Eaton WW, Bienvenu Iii OJ, Costa Jr PT, Nestadt G. Influences of parenting on normal personality traits. *Psychiatry Research*. 2002; 111(1):55-64. [https://doi.org/10.1016/S0165-1781\(02\)00128-2](https://doi.org/10.1016/S0165-1781(02)00128-2)